

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravniki prosvete: 2687 S. Lawrence av.
Office of publication: 2687 S. Lawrence av.
Telephone: Lawrence 6636.

LETO—YEAR XV. Chicago, Ill., četrtek, 20. aprila (April 20) 1922. ŠTEV.—NUMBER 93.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

DAUGHERTY MOLČI O POTEZAH PROTI MONOPOLU S PREGOVOROM.

SEVEDA JE JUSTIČNI TAJNIK KAPOVLJEN TUDI Z DRUGIMI VAŽNIMI STVARM.

Ali njegova izjava v Indianapolisu je napravila gotov vtis.

Washington, D. C. (Federated Press). — Justični tajnik Daugherty se je vrnil od svoje dnevne razprave s sodnikom Andersonom v Indianapolisu. O svojem načrtu, po katerem naj bi varoval deželo pred "monopolnim sporazumom med premo-govniškimi podjetniki in rudarsko organizacijo U. M. W. of A.", ki pride s zaključnim izravnanjem stavke, pa seveda molči.

Predsednik Harding pripoveduje po kabinetni seji, na kateri je Daugherty poročal o stavkovnem položaju v čeparstvu, da bo vlada skušala rešiti glavna vprašanja, radi katerih je nastal sedanjí spor, v premogovno industrijo pa uvede glavne pripomočke za rešitev problema. Ne more se pa izvesti v Beli hiši in pisarni Daughertyja kaj o vprašanju, ali se bo uprava potrudila, da se odpravita "check off" sistem in splošna mesna lestvica, kot je namignil Daugherty v Indianapolisu.

Res je zdaj Daugherty zapo-sledjen z drugimi stvarmi, kot na pr. je kongresnik Woodruff vkinil v zbornici, da je treba justičnega tajnika obtožiti, ker se Daugherty prav nič ne mudi, da vojni podjetniki vrnejo vladi, kar so preveč prejeli. Skandal, ki mogoče zasleduje deželo od enega do drugega konca in ki mogoče postane usodopoln za upravo pri volitvah v jeseni, tli pod lahko odejo, kar se niso zadržali milijoni, katere so vojni profitarji nagrabili na sleparaki način.

Seveda Daugherty je imel čas, da se je umaknil razpravi o namenu njegove izjave v Indianapolisu, da je njegov pisarniški štab razumel, da bo faktor pri prihodnjem medzmen sporazumu na premogovnem polju, ako ga kabinet ne potegne nazaj. Dozdaj še ni bilo precedenčnega dogodka, da bi se kdo umešaval v poslovna pogajanja in premogovniške podjet-nike, toda njegov namen je, da ustvari tak precedent. Njegova grožnja bo učinkovala, da postanejo podjetniki še bolj trmoglavi, ki so nasprotni rudarski organizaciji in sporazumu s njo. Oni namreč mislijo, da jih podpira vlada.

Notranja evidenca, ki prihaja od Rockefellerjeve skupine, pripoveduje, da ne bosta njeni kompaniji Consolidation Coal družba na vzhodu in Colorado Fuel & Iron družba na zapadu nasprotovale sporazumu s unijo, kadar bo boj končan. Ti interesi ne podpi-rajajo Garyjeve skupine v Pittsbu-rgu, ki je prišla z bojem. Rudni-ki Rockefellerjeve skupine so bili "odprti", toda ti interesi niso pri volji žrtvovati preveč divi-dend zaradi neunionizma. Pozna-nje teh faktov mogoče pritise na upravo, kadar končno interve-nira. Gary bo dozvedel stopnjevanje osamljen. Toda čas za to še ni prišel.

Hardingov režim vidi "glav-ne" napake v vsem od unijskega sporazuma do čezmernega razvo-ja premogovniške industrije. Pri-jatelj uprave šepetajo, da bo Harding poiskal pot, da se nastavi sto tisoč rudarjev, ki so pre-več v premogovniški industriji, v drugih industrijah. "Check off" sistem je glavna zmeta na strani podjetnikov, ker napravlja unijo trajno.

KROJAŠKA UNIJA KUPILA O-PREMO ZA BOLNIŠNICO V RUSIJI.

New York, N. Y. (Federated Press). — Krojaška organizacija Amalgamated Clothing Workers of America je kablirala \$15,000 v Berlin za nakup popolne opreme nove bolnišnice, ki je bila pravkar odprta v Moskvi. Oprema bo nakupljena v Nemčiji in odtam poslana v Sovjetsko Rusijo.

JUSTIČNI TAJNIK ŠČITI VOJ-NE PROFITARJE, PRAVI NJEGOV POMAGAČ.

Washington, D. C. — (Feder. Press). — Veliki vojni profitarji nimajo najmanjšega strahu pred justičnim departmentom. Tako je dejal H. L. Scaife, bivši preiskovalec justičnega tajnika Daughertyja. Scaife ostro napada justičnega tajnika, ki po njegovem mnenju lovi le majhne ribice, a velike profitarske ščuke in some pusti lepo na miru.

BORAH JE NAPOVEDAL BOJ DRŽAVNEMU TAJNIKU.

Hughesovo obvestilo, da je Bah-metijev še vedno ruski poslanik, je izjavilo ogorčenje.

PREISKAVA GLEDE SEMJO-NOVA JE ZAČASNO USTAV-LJENA.

Washington, D. C. — Preiska-va pred senatnim odsekom glede vprašanja, s kakšnimi pravicami je Gregorij Semjonov, kozaki glavar iz Sibirije, prišel v Zdru-žene države, je bila v torek začasno suspendirana, oziroma se je zasukala okoli drugega vpraša-nja: s kakšnimi pravicami je Boris Bahmetijev še vedno ruski poslanik v Združenih državah?

To vprašanje je zastavil senator Borah, ki vodi preiskavo. Borah je brzojavno porval Bahmetijeva, da naj pride pred senatni odsek in pove, če je v kakšni zvezi s Semjonovom. Namesto Bahmetije-va je pa prišlo pismo državnega tajnika Hughesa, ki je sporočil odseku, da je Bahmetijev še vedno "pravoposoblaščen poslanik Rusi-je" in kot tak uživa imuniteto kot vsi drugi poslani, valedčasar mu ni treba priti pred senatni odsek in odgovarjati na vprašanja glede Semjonove afera.

Borah je takoj izjavil, da spravi stvar v senatno zbornico in tam se naj dočene, kak "poslanik" je Bahmetijev, katerega ščiti državni tajnik.

"Bahmetijev ne zastopa nobene vlade," je rekel Borah. "Njegova vlada, katero je nekoč predstavljal v Washingtonu, je mrtva že štiri leta. Skandal, ki se uganja z Bahmetijevom, nima para v zgo-dovini. In tudi če je bil Bahmetijev poslanik, mora zdaj biti konec njegove kariere, ko se je poka-zalo, da šteti morilec."

Preiskava je do zdaj dognala, da je Semjonov prišel v Ameriko s posebnim dovoljenjem državnega departamenta, ki se ni osiral na odlok naseljeniških oblastnikov v Vancouverju, kateri so zavrnili Semjonova. Dalje kažejo mnoga znamenja, da je državni depart-ment storil ta korak na pritisk gotove tajne sile in na izrecno željo Bahmetijeva.

Semjonov se še nahaja v ječi v New Yorku.

PLENIOŠAVRA ŽE IMAJO.

Bila je navadna časnikaška raca.

Buenos Aires, Argentina. — Mi-sterij o predpotopni živali, katero je imela ujeti posebna ekspedi-cija, je zdaj odkrit. Neka časnikaška agencija je si dovolila "špaz", da je imela ves svet za norca. Ekspedicija je res odšla v Patagonijo, a ne zaradi tega, da lovi predpotopno žival. Njena na-loga je bila, da ujame veliko ži-val, ki pripada k družini oklep-ničarjev.

GONJA PROTI ARBUCKLU JE PRIČELA.

Chicago, Ill. — O Roscoe Ar-bucklu govore, da je suh kot po-per. Tri obravnave pred porotni-ki so ga osušile. Upal je, da po končanih obravnava h zopet kaže-jo njegove filme v kinogledališ-kih. Seveda je delal račune brez očitja.

Iz Sheboygana, Wis., prihaja vest, da je navadni svet zahteval, da se njegovi filmi prepovejo v mestu.

Iz Los Angelesa naznanjajo, da federacija ženskih klubov nasto-pi proti Arbucklovim filmom.

ZAKAJ SO BILE MILI-ČARŠKE ČETE ODRE-JENE V GALLUP?

AMERIŠKA UNIJA ZA CIVIL-NO SVODOBODI IMENUJE TA-KO RAVNANJE POTLAČENJE CIVILNE SVODOBE.

Ta organizacija zahteva preiska-vo zaradi odreditve čet.

New York, N. Y. — Ameriška unija za civilno svobodo pravi, da je bila odreditve miličarskih čet v Gallup, N. M., oster korak za potlačenje civilne svobode. Ameri-ška unija za civilno svobodo je odpo-slala pismo guvernerju Me-chamu, v katerem zahteva, da od-govori, zakaj je odredil miličar-ske čete na premogovno polje v No-vi Mehiki. Obenem je pa organi-zacija brzojavila svojemu zastop-niku v Gallupu, da uvede natanč-no preiskavo o ondodnih razmerah in napravi poročilo o njih.

"Vzroki, povedani v časopisu, zakaj so bile odrejene vojaške čete v Gallup, se zde nezadostni", je izjavil neki odbornik Ameriške unije za civilno svobodo. "Poročano je bilo, da so bile miličar-ske čete odrejene, ker je nastal neki nemir, pri katerem so metali kamenje. Ako se bo pri vsakem takem dogodku odredila milica, tedaj bo preobložena s delom. Treba se je spomniti, da je bila Nova Mehika ob času stavke v le-tu 1919 med onimi štirimi drža-vami, ki so zahtevale vojaške čete. Preiskava, uvedena od naše strani, je dognala, da so bile ta-krat čete odrejene v stavkovni o-kraj, da preprečijo organiziranje rudarjev. Tudi zdaj govore znan-menja, da vojaške čete nimajo drugega dela, kot da varujejo ne-organizirane rudarje."

MALA PRIVATNA DRUŽABNA AFERA.

Washington, D. C. (Federated Press). — Dne 8. aprila zvečer je bila prirejena mala socialna a-fera na domu Laskarja, predsed-nika plovbenega odbora, predsed-nika Lord & Thomas oglaševalne agencije in glavnega zagovornika subvenčne predloge za trgovsko mornarico, katere se je udeležil okoli osemdeset časnikaških po-ročevalcev, katere je dala priliko za patrijotične nagovore Hardin-gu, Laskerju, tajniku Denbyju in mornariškemu podtajniku Roose-veltu.

Govorniki so govorili izbranim časnikašjem, da ne more obstati trgovska mornarica brez subven-cije in močne bojne mornarice. Povedali so še več in rekli so, da ne more biti močne bojne morna-ri-ce brez močne trgovske morna-ri-ce. Vsaako naj prične s kampa-njo v časnikih za veliko mornari-co in subvencijo.

Uradniki plovbenega odbora so prikrivali celo afero. In ko so bi-li vprašani o nji, so rekli, da je bila zadeva popolnoma osebne-ga značaja, kajti bila je večerja, ka-tero je dal mr. Laskar svojim gos-tom. Kljub temu se zdi, da so vla-dni uslužbenec vedeli za stvar, kot so vedeli razni parlamentarni zakulisniki v glavnem mestu.

NAJPREVO POLJUB IN NATO JE USTRELIL SVOJO ŽENO.

New York, N. Y. — Frank Mil-ler je na platformi vlaka poduli-ne železnice poljubil svojo ženo, na kar je oddal nanjo strel in u-strelil se sebe. Njegovo ženo so teko-riko ranjeno pripeljali v bolniš-nico in zdravniki dvomijo, da o-kreva.

Očividci izjavljajo, da je rekel: "Well, povej policiji, kako se je zgodilo", objel je ženo in na to jo je ustrelil.

BEARDSTOWN BREZ KOMUNI-KALIJ.

Beardstown, Ill. — Tiri burlin-gonske železnice so tako poškodo-vani, da je železnika družba u-stavila promet. Mesto se posluša-je samo žolnov za dovažanje ži-veža.

Ljudje, ki so nastanjeni v šoto-rih, so zadnje dni trpeli zaradi mraza.

DRUŽABNI KROGI V NEW YORKU SO ZATAJILI PRI-JATELJA SEMJONOVA.

New York, N. Y. — (Federated Press). — Newyorški listi nič ne poročajo, da je Gregorij Semjo-nov, kozaki klavec iz Sibirije, imel biti častni gost v mnogih milijonarskih krogih v New Yorku. Takozvani štiriatotni krogi so bili že aranžirali sijajne zabavne ve-čere "velikemu junaku iz Sibi-rije", toda nesreča je hotela, da je "junak" zakolevratil v ječo namesto v palače milijonarjev. In kaj se je potem zgodilo? Bogati družabni krogi so zatajili juna-ka! Nič več ga ne poznajo! O ti črna kapitalistična neveličnost!

VLADNI BIRO POTRJU-JE IZJAVE RUDARJEV.

Biro sveznega geološkega mer-enja poroča, da produkcija neunijskega premoga pada.

PREISKAVA PRED ZBORNI-ČNI ODSEKOM SE BO NADALJEVALA.

Washington, D. C. — (Feder. Press). — Vladni biro za geolo-ško merjenje (United States Geo-logical Survey) poroča, da je bila drugi teden stavke nakopnega veliko manj premoga v neunijskih rovih kakor prvi teden. S tem so potrjena poročila rudarske orga-nizacije, da se je veliko število ne-organiziranih rudarjev pridružio stavki.

Biro javlja, da so važni neunijs-ki premogovniki v kokosnem okolišu Connellsville in drugod v centralni Pennsylvaniji prenehali obratovati. Popolna poročila s vseh polj mehkega premoga po-kažejo, da je produkcija drugi teden stavke znašala 3,784,000 ton, ne pa deset milijonov ton ka-ko bi radi operatorji uverili jav-nost.

Nekatere operatorje neunijskih rovoj je aam povedati, da so jih rudarji ugnali, pa poročajo, da so sami zaprli rudnike zaradi slabe-ga trga.

Justični tajnik Daugherty molči kot grob, odkar se je vrnil iz Indianapolis, kjer je dva dni konferiral s sodnikom Andersonom. Dali ima kak nov načrt za končanje stavke, je še tajnost.

Predsednik Harding, kateremu je justični tajnik seveda poročal o svoji tajni misliji v Indianapolisu, je obvestil časnikaške po-ročevalce, da bo vlada "že posku-sila izravnati spor, kadar pride čas za to." Operatorji ne kažejo najmanjšega strahu, da bi jih vla-da ovirala pri njihovih nakanah.

Z druge strani pa se poroča, da med operatorji samimi ni vse v redu. Dve mogočni skupini, Ro-ckefellerjeva in Garyjeva, sta si v la-sec. Rockefellerjeva skupina nekaj namiguje, da se ne bo pro-tivila medzni pogodbi z rudarsko organizacijo, kadar bo boja konec. Garyjeva skupina, katere sedež je Pittsburghu, je pričela bitko. Vla-da je zdaj v škripielih, ker ne ve, kateri skupini bi pomagala. Zato je zazdal "nevtalna".

Preliminarna preiskava pred zborniškim odsekom za delo se tu dni ponovi. Blandova resolucija, ki zahteva, da predsednik imenuje komisijo za preiskavo premogar-ske industrije, je še vedno v tem odseku. Ako se odsek ne premisli in hitro priporoči resolucijo zbor-nici v sprejem, bo med prihodnji-mi pričami, katere bodo porvane pred odsek, tudi Hugh Arehbal-d, ki ima dvajsetletno izkušstvo pre-mogarskega inženirja. Arehbal-d je že izjavil, da je pripravljen do-kazati, kako je sedanji konkuren-ten sistem industrije spravil premogarstvo popolnoma na kant.

Arehbal-d je pred kratkim izdal knjigo "Four Hour Day in Coal", v kateri je dokazal, da rudar-faktično dela le tri in pol ure na dan, dve uri in pol je brez dela na mestu in ostali dve uri porabi s dohajanjem in odhajanjem na delovno mesto od ustja kahta. Na ta način rudar izgubi 1600 ur na leto, ki jih sicer prebije pod zem-ljo, toda plačan ni za ta čas.

Morgantown, W. Va. — (Fed. Press). — Državna policija v tem

(Dalje na 3. strani.)

RUSI IN NEMCI MORDA ZAPUSTE GENOVO.

Velika in mala ententa sta dali Nemčiji "ukor", ker je sklenila mirovno pogodbo s Sovjetsko Rusijo; nemški delegatje so izključili iz splošnega odbora. Nevtal-ne države protestirajo proti ententi. Čičerin je izjavil, da Rusija ni ententna kolonija in lahko sklepa po-godbe, kakršne hoče in s komur hoče.

Genova, 19. apr. — Velika in mala ententa ter Poljska so vče-raj po dolgem zborovanju obja-vile izjavo, s katero dajejo Nem-čiji ukor zaradi rusko-nemške pogodbe in ji naznanjajo, da so nemški delegatje odlej izključeni iz splošnega odbora in od sej, na katerih se razpravlja o rekons-trukciji Rusije. To je "moralna kazen" za Nemčijo, ker se je pre-držnila skleniti mir z Rusijo, od-povedala se vojni odškodnini in priznala sovjetsko vlado, ne da bi bila čakala na zaključke genov-ske konference!

Izjava se glasi, da je Nemčija krši gotove principe konference in vesele se valedtega izgubila zaupanje v Nemčijo. Zato sile smatrajo, da so nemški delegatje izgubili pravico do prisostvovanja nadaljnim razpravam o ruskem vprašanju. — Izjavo so podpisali Lloyd George za Anglijo, Barthou za Francijo, Pacta za Italijo, Iliji za Japonsko, Theunys za Belgijo, Beneš za Čehoslovakijo, Skirmund za Poljsko, Ninčič za Jugoslavijo in Diamondi za Rumunijo.

Italijani so bili edini, ki so na-sprovali izjavi in zahtevali, da se besedilo omili in da Neme-costanejo v splošnem odboru. Fran-cozi so bili v veliki kači, ko so zahtevali, da konference anulira sklenjeno rusko-nemško pogodbo na temelju versalskega pakta, s katerim je v konfliktu. Lloyd George je pojasnil Francozom, da potem treba govoriti o odškodni-nah in o vsem tistem, česar se Francozi najbolj boje; to je strel-nilo francoske delegate, da so hitro umaknili svojo zahtevo.

Značilno je, da "ukor" velja samo za Nemece, medtem ko so niso opozicionalci niti z eno besedo dotaknili Sovjetske Rusije. Nemčija je menda vsega "sama kriva" kot velika trikarica. Nem-ški delegatje so anoi rekli, da danes odgovore na izjavo. Neka-teri delegatje so mnenja, da Neme-cem ni več vredno ostati v Genovi. Mnenje tudi prevladuje, da pojdejo tudi Rusi domov, ako odidejo Nemei. Danes se vrši kon-ferenca med nemškimi in ruskimi delegati in od tega sestanka bo odvisno, kakšno stališče zavzame-jo Rusi, če se Nemei poslovijo od Genove.

Velika in mala ententa sta pa s njunim "discipliniranjem" Nem-čije naleteli na velik odpor pri nevtalnih. Čim je bila izjava objavljena, so se nevtalne države pod vodstvom Danske hitro sešle in sklenile, da bodo nasprotovale izključitju Nemecev iz splošnega odbora in od sej, na katerih se bo govorilo o ruskem vprašanju. Nevtalci so mnenja, da velika in mala ententa nimata pravice iz-ključevati nikogar iz komisij.

Nemei so zelo jezni vsled akcije zaveznikov. Dr. Wirth, nemški mi-nistrski predsednik in vodja dele-gacije, je rekel anoi, da zavezniki bi morali biti zadnji ljudje na svetu, ki se upajo govoriti o "krinkarstvu in igranju dvojnih ulog".

Čičerin je rekel v intervjuju z ameriškimi poročevalci, da Sov-jetska Rusija še ni ententna kol-onija, da bi morala vprašati Lloyd-a Georgea in Francijo, če sme skle-pati pogodbe s kom drugim. Rusi-ja nima namena razbiti konfere-nc, ne more pa pomagati ako je razbijajo drugi. Na vprašanje, če Sovjetska Rusija lée enakih po-godb z drugimi državami, je odgo-voril Čičerin, da je podpisal še več pogodb in rad bi jih še več, posebno z Združenimi državami. Zavezniki so obtožili ruske do-

NOVA NOTA O PRI-ZNANJU MEHIKE.

MEHIKA MORA OPUSTITI PO-LITIKO "KONFISKAOLJE."

Če ne, prvi nota, ne bo priznanja.

Washington, D. C. (Federated Press). — Tajnik Hughes je po Ge-orge T. Summerlinu, ameriškemu diplomatičnemu zastopniku v Me-hiki, izročil mehiškemu ministru Paniju za zunanje zadeve diplo-matično noto, ki izjavlja, da mora Mehika opustiti politiko "kon-fiskacije", če ne, ne bo priznanja Obregonove vlade.

Na drugi strani sugestira Hughes, ako so odstranjene "tehniš-ne" točke, po katerih si lasti Me-hika narodovo suvereniteto nad rudninskimi plastmi, se lahko a-ranžira priznanje. Nota je bila odpisana na Veliki petek. Z drugimi besedami to pomeni, da mora dobiti nekatere aktualne kon-cesije za ameriške žilne družbe, če ne, bo odklonil priznanje.

Zdi se, da so cerkvena zemlji-šča cepa v tej noti. Mehika vla-da zavzema stališče, da so vsa cerkvena zemljišča državna last-nina, ki so bila prevzela po do-ložbah nove ustave, in da so ravn-no tako državna lastnina vse kon-cesije, ki se jih cerkvene oblasti podelile na nepostaven način. Od leta 1857 je bilo nezakonito v Me-hiki, da cerkev v Mehiki lastuje zemljišča; ali pod zaščito raznih "slamnatih" izravnav je cerkev skozi desetletja lastovala zemlji-šča v protislovju s u-tavo. Porfirio Diaz je sodeloval pri teh brez-postavnih činih; zdaj pa pride tajnik Hughes in govori za ameri-ške korporacije, ki so prejale kon-cesije od cerkvenih oblasti, o ka-terih vedo Američani, da ne me-rejo podeliti legalnih koncesij.

Isvedelo se je, da je bila ta nota poslana Paniju, mehiškemu mini-stru za zunanje zadeve, dasiravno si je Hughes prizadeval, da ostan-ta tajna. Priobčena je bila najprvo v glasilu bankirjev. Vsebins-je taka, da oljni zakulisniki misli-jo, da Mehika namerava odnehati in da se priznanje — za cene oljnih koncesij — mogoče že iz-reče v nekaj tednih.

"MORSKI VOLK" PRED SODI-ŠČEM.

San Francisco, Cal. — Freder-ick Hansen, prvi krmar, poznan med mornarji kot "morski volk" zaradi njegove brutalnosti, se mora zagovarjati pred sodiščem za-radi napada na visokem morju. Mornarja Lawrence Heinrich in Arne Mikel Arneson sta nasto-pila proti njemu kot tožitelja, da je s njima ravnal izredno brutal-no. Hansen trdi, da je nedolžen. Njegov zagovor mu ni pomagal, kajti ostati je moral v zaporu, ker ne more položiti poročila za deset tisoč dolarjev. Obravnava je do-ložena na šestega maja in se bo vršila pred zveznim sodiščem.

VREME.

Chicago in okolica: V petek ja-sno in mrzlo. Severozapadni ve-trovi. Temperatura v zadnjih 24. urah: najvišja 53, najnižja 35. Solnce izide ob 5:13, zaide ob 6:35.

legate, da vodijo "boljševiško propagando" v Genovi, ker so dali poročevalcem dolgo poročilo o Trockijevem govoru v Moskvi. Trockij je v tem govoru apeliral na rdečo armado, da naj vsak vojak drži za puško, dokler ententa ne sprejme Čičerinove zahteve za splošno razoroženje.

2

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
3687-88 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.
Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v objavi: 21. (March 21-22) poleg valnega imena na naslova pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

SLIKE IZ NASELBIN.

Hermine, Pa. — V ponedeljek dne 10. aprila je v rovu Kiston premogovne družbe odložila lopate in krampe večina rudarjev, dan pozneje pa so ostali doma vsi rudarji zaposleni pri omenjeni družbi. Istega dne se je tudi v rovu št. 1 O. C. Co. ves položaj zasukal, in sicer tako zelo, da se dan počiva vse kolesje. Na počitnicah je radi teh dogodkov 1000 premogarjev.

Od tedaj so do danes pretekli trije dnevi in zgodilo se je, da je rovu št. 2 prišel na isti položaj. Premogarji prihajajo kar truma v organizacijo, da se končno že bojim, da bo mr. Mueller ravatelj tukajšnjih rogov, kmalu prišel vprašati, ali ga hočemo sprejeti v unijo.

Vsak ve, da se bo z onimi, ki se ne bodo pravočasno organizirali vse drugače postopalo, zato v organizacijo čimprej vsi.

Stavka poteka popolnoma mirno. Imamo seveda nekaj "kozakov", ki pa nimajo kaj delati pri nas. Družbe so naznanile, da se bodo obdržale nekatere seje. Opozorjam vse stavarke, da ne gredo na one seje, naj ravnatelj in mr. Tauessast sama s svojimi pristajali obdržavata seje. Mi se ne podamo na njihove limanice in prepuščamo delo organizatorjem.

Pohvalno se moram izraziti o tukajšnjih Hrvatih, ki so bili takorekoč med prvimi, ko je bilo treba nastopiti. Žalosten sem in skoro sram me pa je, ko moram naznaniti, da imamo v svoji sredi osem rojakov — stavkokazov. Kot tajnik društva št. 87 sem prisiljen vas opozarjati, da se hitro spreobrnite in pridete že na prvo sejo organizacije. Storitve pri organizatorjih kar je vaša dolžnost, sicer smo primorani nastopiti po pravilih in tudi objaviti imena vas vseh v našem listu, da bodo čitatelji širom Amerike spoznali, kdo ste.

Rojake opozorjam, da ne hodijo sem zaradi dela dokler bomo v teh težavah, da se brez potrebe ne bo pripetila komu kakva neprijava. — Anton Jasbinšek.

SODELUJMO!

Preprosta je ta beseda, a podjetniki jo vpoštevajo. Oni se zavedajo, kaj ta beseda pomeni in zaradi tega so izdelali perfektno podjetniško organizacijo. Organizirani so lokalno, po državah in poleg imajo pa še centralno strokovno organizacijo. Poleg te organizacije imajo še trgovsko zbornico, v kateri so osredotočeni vsi privatni bizniški interesi. Kadar hočejo podjetniki in privatni bizniški interesi kaj doseči za svojo korist, se ne pripravajo med sabo. Složni so, ker se zavedajo, kaj beseda "sodelujmo" pomeni. Njih taktika je edinstvena, pokore se večini in še v spanju jim ne pride na misel, da se pocepijo med seboj.

Ako je treba delavce ene ali druge stroke izpreti, ni prepira med privatnimi bizniškimi interesi. Prava bratska sloga vlada med njimi, kadar je njim delavska stavka dobrodošla in je treba delavce provocirati. Spora ni med njimi, kadar od legislature ali kongresa zahtevajo, da sprejme postavbe v njih interesu.

Kaj pa delavci? Inteligentni so kot podjetniki. Možgane imajo, da mislijo z njimi. Podjetniki niso nič bolj pametni, pa tudi več možganov nimajo kot delavci.

Zdi se pa, da se med delavci najdejo elementi, ki razumejo besedo "sodelujmo" tako, da delajo zgago in rovarijo v delavski organizaciji. Mesto, da sodelujejo, to se pravi, da pomagajo graditi, kar so drugi z velikimi žrtvami zgradili, pa podirajo še to, kar je zgrajenega.

Tisti delavci, ki razumejo, kaj beseda "sodelujmo" pomeni, nastopajo seveda drugače. Svoje nasprotnike vidijo le v podjetnikih, pa naj bodo veliki ali pa mali. Oni se združujejo, učvrstjujejo svoje politične, gospodarske in strokovne organizacije, da so pripravljeni sprejeti privatne bizniške interese, kadar se navale nanje.

Taki delavci prihajajo pridno k sejam, pomagajo odborikom pri delu, poslušajo nasvete odborikov in če je kritika potrebna, kritizirajo stvarno. Argumentov ne iščejo tam, kjer jih ni, zavedajo se, da le stvarna kritika lahko popravi izvršene pomote. Oni razumejo, kaj beseda "sodelujmo" pomeni in zaradi tega delajo in grade v profit delavske organizacije, v interesu vsega delavstva.

KAJ SEDAJ?

Uradniki, ki študirajo cene življenjskih potrebščin, pravijo, da so bile dosežene najnižje cene in da prično zopet plezati navzgor. Kaj to pomeni?

Uradniki, ki študirajo le cene v trgovini na debelo in ne tistih cen, ki jih plačuje ljudstvo v trgovini na drobno, ko kupuje svoje življenske potrebščine, menijo, da pojdejo cene v aprilu, maju in juniju zopet navzgor. Delavci bodo morali dražje plačevati obleko, čevlje in živež v prihodnjih mesecih.

Dozda se še niso bizniški interesi oglašili, da je treba povišati delavske mezde v soglasju z naraščajočimi cenami. Najbrž se tudi ne oglašijo s takimi besedami.

Rudarji so bili izprti s prvim aprilom in premogovniški podjetniki govore, da je treba rudarske mezde znižati. Ko je bil premogovniški podjetnik Ogle vprašan pred zborničnim odsekem, za koliko se naj rudarske mezde znižajo, da bo mogoče skleniti novo pogodbo, se je Ogle temu vprašanju izognil, a odgovoril je nedirektno. Rekel je, da se morajo rudarske mezde približati farmarskim in da farmarji služijo po en dolar na dan.

Odgovor je bil nedirektnen, a v njem je vseeno izrečena podjetniška želja, za koliko se naj znižajo mezde rudarjev. "Dobrosrčni" podjetnik bi najraje videl, da bi rudarji garali za en dolar mezde na dan, ko drugi navdučujejo, da prično cene življenjskim potrebščinam zopet plezati navzgor.

Cene padajo, padajo! Tako so kričali privatni velebizniški interesi, ko so pričeli svojo gonjo proti delavstvu in za uvedbo "odprte delavnice". In velebizniško časopisje jim je sekundiralo, da se morajo znižati zdaj mezde, ko padajo cene, dasiravno cene niso padale, ampak za kolikor so se znižale pri enih produktih, za toliko so se poskočile pri drugih. Na pr. ljudstvo v Chicagu plačuje še vedno vojno vozno, premog po odušični ceni, stanarina je pa veliko višja kot v vojnem času in požre skoraj polovico delavčevega zaslužka. In tako je najbrž tudi v drugih industrijskih mestih.

Zdaj podjetniki molče, da je napoved za povišanje cen življenjskim potrebščinam že tukaj. Vseeno pa kriče, da je treba znižati delavske mezde.

Kaj sedaj? Privatni bizniški interesi žele uvekovečiti vojne profite. To je bilo pred enim letom in je tudi sedaj!

Springfield, Ill. — Se v ljudski šoli so nas učili, da je svet okrogli in kdor ni verjel, jih je dobil s palico, toda naj je bil vedno še tako raven, danes lahko trdimo, da je kriv. Vsaj za delavce je ni pravice; ako ni pravice, je krivica in krivica je kriva. Danes je menda samo dolar še pravičen, ker je okrogel.

Stavka se pri nas lepo razvija, a kakor vse pokazuje, bo še precej huda. Slovenci jo bomo gotovo vzdržali, da bi bili le vsi taki. Zato pa lahko precej storimo, da bodo vsi enaki in edini. Ne spoznavamo nobene narodnosti med seboj, temveč poznamo samo našo organizacijo, ki mora ostati močna in se krepiti. Oblika organizacije mora ostati taka kot je bila dosedaj, to je prvi pogoj, drugi pa, da organizacijo razširimo in jo naredimo nepremagljivo. Gledati tudi moramo, da se izpolnjujejo zakoni, vpeljani na zahtevo delavstva.

Poglejmo samo v knjigo, ki jo je izdal department države Illinois za rude in mineralije ter se imenuje General Information and Laws Effective 1. — 1921. V tej knjigi je popisano, kako bi moralo biti preskrbljeno po rudnikih s varnostnimi napravami, s katerimi bi se dalo preprečiti ogromno število ponesrečenj.

Država Kansas mi je dobro poznana. Že pred 20 leti tam niso imeli premogarji takega zaslužka kot po drugih državah. Takrat smo bili organizirani in če se je zaslužilo po \$1.50 na dan, je bil dober zaslužek za osemurno delo. Toda danes so naravnost usmiljenja vredni.

Vreme pa imamo pri nas jako slabo. Dež in zopet dež imamo, da je naše vsakdanje orožje postal dežnik. Samo šabe so vselej dežja, ki dajejo duška svojem veselju s glasnim regljanjem vsak večer. — A. G.

Irwin Gas Coal Co. No. 9, Pa. — Rudarji tukajšnjega premogovnega smo zastavkali dne 11. t. m., kateri dan nas je bila večina domov. Drugi dan so se zbrali vrle naše Slovenke in Hrvatice ob pol petih jutraj in odkorakale k premogorovu. Tam so vstavile vsakogar, ki je hotel na delo. Nekaj se jih je zoperstavljalo, a bilo je zaman. Za vsako tako zoperstavljanje so se oborožile naše Slovenke s jajci in tako preprečile stavkokazenje.

Naslednjega dne, 13. t. m. so zopet odšli pred premogorov, pri čemur pa še niso imele dovolj posla, ker večina je ostala doma in le nekaj kompanijskih privrženec je še prišlo na delo.

Istega dne smo tudi imeli sejo v Pleasant Valleyju, kjer smo sklenili dobiti organizatorje in Pittsburgha in izvolili dva moža, da sta jih šla iskat. To nalogo sta izpolnila in danes 15. aprila, bomo imeli ustanovno unijko sejo. — J. B. stavkar.

Moon Run, Pa. — Nekateri rudarji tukajšnjih premogovnih rogov so ostavili delo že 30. marca, drugi pa so šli na delo že 31. Kompanijam se je menda zdelo, da je prišlo premalo delavcev ter se ne splača obratovati, zato so zaprli rove 31. marca popoldne.

Rudarji so si deloma prinesli celo orožje domov, ker ne vedo, kdaj se bodo vrnili na delo, ali pa so se namenili iti drugam, kajti razmere pri nas so bile v zadnjem času sploh jako neugodne.

Skorzi leto 1921 smo vsega skupaj obratovali komaj s polovičnim časom in ravnotako je bilo letoš, razven da smo marca meseca obratovali do zaprtja rogov vsaki dan.

Zaslužek je bil v splošnem jako pištel. Posebno nakladaši smo imeli slabo, tjer na dan smo dobili komaj po enega ali dva vozika premoga. Bolje je bilo za dnevne delavce, ki so prejeli po \$7.25 do \$7.50 v jami, odzunaj pa so imeli zopet različne mezde.

Kdaj bomo zopet pričeli s delom, tega seveda ne vemo, vemo samo to, da nam je treba vztrajati toliko časa, da bodo izpolnjene naše zahteve.

Neprikljub od sedaj še nismo imeli nobenih. Stavkarji se obnašajo mirno in dostojno, stavkokazov tudi še ni bilo. Rojakom svetujemo, da se drže čim bolj proč od naše naselbine, posebno člani SNPJ naj ne hodijo sem za delom, sploh je najboljšje, da je vsak na svojem mestu, saj znano nam je, kak je položaj.

Omenil sem, da smo slabo delali zadnje čase, zato je umevno, da smo tudi za stavko slabo preskrbljeni. Posebno težak položaj je za družinske očete, vendar ne smemo obupati, da si sedaj nekateri trgovci in mesarji ne poznajo več. Ti gospodje trgovci in mesarji so res omejena vredni. Ko ima človek denar in je zaposlen, tedaj vedno hodijo za njim in ga silijo, naj pri njih kupuje, drugače pa ne poznajo nikogar. Sedaj so vpeljali nov sistem, kako nam bodo prodajali blago, kajti na vratih trgovin in mesnic so zapisali da prodajajo odslej samo za denar in nič več na puf. Le tako naj nadaljujejo,

Springfield, Ill. — Se v ljudski šoli so nas učili, da je svet okrogli in kdor ni verjel, jih je dobil s palico, toda naj je bil vedno še tako raven, danes lahko trdimo, da je kriv. Vsaj za delavce je ni pravice; ako ni pravice, je krivica in krivica je kriva. Danes je menda samo dolar še pravičen, ker je okrogel.

Stavka se pri nas lepo razvija, a kakor vse pokazuje, bo še precej huda. Slovenci jo bomo gotovo vzdržali, da bi bili le vsi taki. Zato pa lahko precej storimo, da bodo vsi enaki in edini. Ne spoznavamo nobene narodnosti med seboj, temveč poznamo samo našo organizacijo, ki mora ostati močna in se krepiti. Oblika organizacije mora ostati taka kot je bila dosedaj, to je prvi pogoj, drugi pa, da organizacijo razširimo in jo naredimo nepremagljivo. Gledati tudi moramo, da se izpolnjujejo zakoni, vpeljani na zahtevo delavstva.

Poglejmo samo v knjigo, ki jo je izdal department države Illinois za rude in mineralije ter se imenuje General Information and Laws Effective 1. — 1921. V tej knjigi je popisano, kako bi moralo biti preskrbljeno po rudnikih s varnostnimi napravami, s katerimi bi se dalo preprečiti ogromno število ponesrečenj.

Država Kansas mi je dobro poznana. Že pred 20 leti tam niso imeli premogarji takega zaslužka kot po drugih državah. Takrat smo bili organizirani in če se je zaslužilo po \$1.50 na dan, je bil dober zaslužek za osemurno delo. Toda danes so naravnost usmiljenja vredni.

Vreme pa imamo pri nas jako slabo. Dež in zopet dež imamo, da je naše vsakdanje orožje postal dežnik. Samo šabe so vselej dežja, ki dajejo duška svojem veselju s glasnim regljanjem vsak večer. — A. G.

Irwin Gas Coal Co. No. 9, Pa. — Rudarji tukajšnjega premogovnega smo zastavkali dne 11. t. m., kateri dan nas je bila večina domov. Drugi dan so se zbrali vrle naše Slovenke in Hrvatice ob pol petih jutraj in odkorakale k premogorovu. Tam so vstavile vsakogar, ki je hotel na delo. Nekaj se jih je zoperstavljalo, a bilo je zaman. Za vsako tako zoperstavljanje so se oborožile naše Slovenke s jajci in tako preprečile stavkokazenje.

Naslednjega dne, 13. t. m. so zopet odšli pred premogorov, pri čemur pa še niso imele dovolj posla, ker večina je ostala doma in le nekaj kompanijskih privrženec je še prišlo na delo.

Istega dne smo tudi imeli sejo v Pleasant Valleyju, kjer smo sklenili dobiti organizatorje in Pittsburgha in izvolili dva moža, da sta jih šla iskat. To nalogo sta izpolnila in danes 15. aprila, bomo imeli ustanovno unijko sejo. — J. B. stavkar.

Moon Run, Pa. — Nekateri rudarji tukajšnjih premogovnih rogov so ostavili delo že 30. marca, drugi pa so šli na delo že 31. Kompanijam se je menda zdelo, da je prišlo premalo delavcev ter se ne splača obratovati, zato so zaprli rove 31. marca popoldne.

Rudarji so si deloma prinesli celo orožje domov, ker ne vedo, kdaj se bodo vrnili na delo, ali pa so se namenili iti drugam, kajti razmere pri nas so bile v zadnjem času sploh jako neugodne.

Skorzi leto 1921 smo vsega skupaj obratovali komaj s polovičnim časom in ravnotako je bilo letoš, razven da smo marca meseca obratovali do zaprtja rogov vsaki dan.

Zaslužek je bil v splošnem jako pištel. Posebno nakladaši smo imeli slabo, tjer na dan smo dobili komaj po enega ali dva vozika premoga. Bolje je bilo za dnevne delavce, ki so prejeli po \$7.25 do \$7.50 v jami, odzunaj pa so imeli zopet različne mezde.

Kdaj bomo zopet pričeli s delom, tega seveda ne vemo, vemo samo to, da nam je treba vztrajati toliko časa, da bodo izpolnjene naše zahteve.

Neprikljub od sedaj še nismo imeli nobenih. Stavkarji se obnašajo mirno in dostojno, stavkokazov tudi še ni bilo. Rojakom svetujemo, da se drže čim bolj proč od naše naselbine, posebno člani SNPJ naj ne hodijo sem za delom, sploh je najboljšje, da je vsak na svojem mestu, saj znano nam je, kak je položaj.

Omenil sem, da smo slabo delali zadnje čase, zato je umevno, da smo tudi za stavko slabo preskrbljeni. Posebno težak položaj je za družinske očete, vendar ne smemo obupati, da si sedaj nekateri trgovci in mesarji ne poznajo več. Ti gospodje trgovci in mesarji so res omejena vredni. Ko ima človek denar in je zaposlen, tedaj vedno hodijo za njim in ga silijo, naj pri njih kupuje, drugače pa ne poznajo nikogar. Sedaj so vpeljali nov sistem, kako nam bodo prodajali blago, kajti na vratih trgovin in mesnic so zapisali da prodajajo odslej samo za denar in nič več na puf. Le tako naj nadaljujejo,

Springfield, Ill. — Se v ljudski šoli so nas učili, da je svet okrogli in kdor ni verjel, jih je dobil s palico, toda naj je bil vedno še tako raven, danes lahko trdimo, da je kriv. Vsaj za delavce je ni pravice; ako ni pravice, je krivica in krivica je kriva. Danes je menda samo dolar še pravičen, ker je okrogel.

Stavka se pri nas lepo razvija, a kakor vse pokazuje, bo še precej huda. Slovenci jo bomo gotovo vzdržali, da bi bili le vsi taki. Zato pa lahko precej storimo, da bodo vsi enaki in edini. Ne spoznavamo nobene narodnosti med seboj, temveč poznamo samo našo organizacijo, ki mora ostati močna in se krepiti. Oblika organizacije mora ostati taka kot je bila dosedaj, to je prvi pogoj, drugi pa, da organizacijo razširimo in jo naredimo nepremagljivo. Gledati tudi moramo, da se izpolnjujejo zakoni, vpeljani na zahtevo delavstva.

Poglejmo samo v knjigo, ki jo je izdal department države Illinois za rude in mineralije ter se imenuje General Information and Laws Effective 1. — 1921. V tej knjigi je popisano, kako bi moralo biti preskrbljeno po rudnikih s varnostnimi napravami, s katerimi bi se dalo preprečiti ogromno število ponesrečenj.

Država Kansas mi je dobro poznana. Že pred 20 leti tam niso imeli premogarji takega zaslužka kot po drugih državah. Takrat smo bili organizirani in če se je zaslužilo po \$1.50 na dan, je bil dober zaslužek za osemurno delo. Toda danes so naravnost usmiljenja vredni.

Vreme pa imamo pri nas jako slabo. Dež in zopet dež imamo, da je naše vsakdanje orožje postal dežnik. Samo šabe so vselej dežja, ki dajejo duška svojem veselju s glasnim regljanjem vsak večer. — A. G.

Irwin Gas Coal Co. No. 9, Pa. — Rudarji tukajšnjega premogovnega smo zastavkali dne 11. t. m., kateri dan nas je bila večina domov. Drugi dan so se zbrali vrle naše Slovenke in Hrvatice ob pol petih jutraj in odkorakale k premogorovu. Tam so vstavile vsakogar, ki je hotel na delo. Nekaj se jih je zoperstavljalo, a bilo je zaman. Za vsako tako zoperstavljanje so se oborožile naše Slovenke s jajci in tako preprečile stavkokazenje.

Naslednjega dne, 13. t. m. so zopet odšli pred premogorov, pri čemur pa še niso imele dovolj posla, ker večina je ostala doma in le nekaj kompanijskih privrženec je še prišlo na delo.

Istega dne smo tudi imeli sejo v Pleasant Valleyju, kjer smo sklenili dobiti organizatorje in Pittsburgha in izvolili dva moža, da sta jih šla iskat. To nalogo sta izpolnila in danes 15. aprila, bomo imeli ustanovno unijko sejo. — J. B. stavkar.

Moon Run, Pa. — Nekateri rudarji tukajšnjih premogovnih rogov so ostavili delo že 30. marca, drugi pa so šli na delo že 31. Kompanijam se je menda zdelo, da je prišlo premalo delavcev ter se ne splača obratovati, zato so zaprli rove 31. marca popoldne.

Rudarji so si deloma prinesli celo orožje domov, ker ne vedo, kdaj se bodo vrnili na delo, ali pa so se namenili iti drugam, kajti razmere pri nas so bile v zadnjem času sploh jako neugodne.

Skorzi leto 1921 smo vsega skupaj obratovali komaj s polovičnim časom in ravnotako je bilo letoš, razven da smo marca meseca obratovali do zaprtja rogov vsaki dan.

Zaslužek je bil v splošnem jako pištel. Posebno nakladaši smo imeli slabo, tjer na dan smo dobili komaj po enega ali dva vozika premoga. Bolje je bilo za dnevne delavce, ki so prejeli po \$7.25 do \$7.50 v jami, odzunaj pa so imeli zopet različne mezde.

Kdaj bomo zopet pričeli s delom, tega seveda ne vemo, vemo samo to, da nam je treba vztrajati toliko časa, da bodo izpolnjene naše zahteve.

Neprikljub od sedaj še nismo imeli nobenih. Stavkarji se obnašajo mirno in dostojno, stavkokazov tudi še ni bilo. Rojakom svetujemo, da se drže čim bolj proč od naše naselbine, posebno člani SNPJ naj ne hodijo sem za delom, sploh je najboljšje, da je vsak na svojem mestu, saj znano nam je, kak je položaj.

Omenil sem, da smo slabo delali zadnje čase, zato je umevno, da smo tudi za stavko slabo preskrbljeni. Posebno težak položaj je za družinske očete, vendar ne smemo obupati, da si sedaj nekateri trgovci in mesarji ne poznajo več. Ti gospodje trgovci in mesarji so res omejena vredni. Ko ima človek denar in je zaposlen, tedaj vedno hodijo za njim in ga silijo, naj pri njih kupuje, drugače pa ne poznajo nikogar. Sedaj so vpeljali nov sistem, kako nam bodo prodajali blago, kajti na vratih trgovin in mesnic so zapisali da prodajajo odslej samo za denar in nič več na puf. Le tako naj nadaljujejo,

Springfield, Ill. — Se v ljudski šoli so nas učili, da je svet okrogli in kdor ni verjel, jih je dobil s palico, toda naj je bil vedno še tako raven, danes lahko trdimo, da je kriv. Vsaj za delavce je ni pravice; ako ni pravice, je krivica in krivica je kriva. Danes je menda samo dolar še pravičen, ker je okrogel.

Stavka se pri nas lepo razvija, a kakor vse pokazuje, bo še precej huda. Slovenci jo bomo gotovo vzdržali, da bi bili le vsi taki. Zato pa lahko precej storimo, da bodo vsi enaki in edini. Ne spoznavamo nobene narodnosti med seboj, temveč poznamo samo našo organizacijo, ki mora ostati močna in se krepiti. Oblika organizacije mora ostati taka kot je bila dosedaj, to je prvi pogoj, drugi pa, da organizacijo razširimo in jo naredimo nepremagljivo. Gledati tudi moramo, da se izpolnjujejo zakoni, vpeljani na zahtevo delavstva.

Poglejmo samo v knjigo, ki jo je izdal department države Illinois za rude in mineralije ter se imenuje General Information and Laws Effective 1. — 1921. V tej knjigi je popisano, kako bi moralo biti preskrbljeno po rudnikih s varnostnimi napravami, s katerimi bi se dalo preprečiti ogromno število ponesrečenj.

Država Kansas mi je dobro poznana. Že pred 20 leti tam niso imeli premogarji takega zaslužka kot po drugih državah. Takrat smo bili organizirani in če se je zaslužilo po \$1.50 na dan, je bil dober zaslužek za osemurno delo. Toda danes so naravnost usmiljenja vredni.

Vreme pa imamo pri nas jako slabo. Dež in zopet dež imamo, da je naše vsakdanje orožje postal dežnik. Samo šabe so vselej dežja, ki dajejo duška svojem veselju s glasnim regljanjem vsak večer. — A. G.

Irwin Gas Coal Co. No. 9, Pa. — Rudarji tukajšnjega premogovnega smo zastavkali dne 11. t. m., kateri dan nas je bila večina domov. Drugi dan so se zbrali vrle naše Slovenke in Hrvatice ob pol petih jutraj in odkorakale k premogorovu. Tam so vstavile vsakogar, ki je hotel na delo. Nekaj se jih je zoperstavljalo, a bilo je zaman. Za vsako tako zoperstavljanje so se oborožile naše Slovenke s jajci in tako preprečile stavkokazenje.

Naslednjega dne, 13. t. m. so zopet odšli pred premogorov, pri čemur pa še niso imele dovolj posla, ker večina je ostala doma in le nekaj kompanijskih privrženec je še prišlo na delo.

Istega dne smo tudi imeli sejo v Pleasant Valleyju, kjer smo sklenili dobiti organizatorje in Pittsburgha in izvolili dva moža, da sta jih šla iskat. To nalogo sta izpolnila in danes 15. aprila, bomo imeli ustanovno unijko sejo. — J. B. stavkar.

Moon Run, Pa. — Nekateri rudarji tukajšnjih premogovnih rogov so ostavili delo že 30. marca, drugi pa so šli na delo že 31. Kompanijam se je menda zdelo, da je prišlo premalo delavcev ter se ne splača obratovati, zato so zaprli rove 31. marca popoldne.

Rudarji so si deloma prinesli celo orožje domov, ker ne vedo, kdaj se bodo vrnili na delo, ali pa so se namenili iti drugam, kajti razmere pri nas so bile v zadnjem času sploh jako neugodne.

Skorzi leto 1921 smo vsega skupaj obratovali komaj s polovičnim časom in ravnotako je bilo letoš, razven da smo marca meseca obratovali do zaprtja rogov vsaki dan.

Zaslužek je bil v splošnem jako pištel. Posebno nakladaši smo imeli slabo, tjer na dan smo dobili komaj po enega ali dva vozika premoga. Bolje je bilo za dnevne delavce, ki so prejeli po \$7.25 do \$7.50 v jami, odzunaj pa so imeli zopet različne mezde.

Kdaj bomo zopet pričeli s delom, tega seveda ne vemo, vemo samo to, da nam je treba vztrajati toliko časa, da bodo izpolnjene naše zahteve.

Neprikljub od sedaj še nismo imeli nobenih. Stavkarji se obnašajo mirno in dostojno, stavkokazov tudi še ni bilo. Rojakom svetujemo, da se drže čim bolj proč od naše naselbine, posebno člani SNPJ naj ne hodijo sem za delom, sploh je najboljšje, da je vsak na svojem mestu, saj znano nam je, kak je položaj.

Omenil sem, da smo slabo delali zadnje čase, zato je umevno, da smo tudi za stavko slabo preskrbljeni. Posebno težak položaj je za družinske očete, vendar ne smemo obupati, da si sedaj nekateri trgovci in mesarji ne poznajo več. Ti gospodje trgovci in mesarji so res omejena vredni. Ko ima človek denar in je zaposlen, tedaj vedno hodijo za njim in ga silijo, naj pri njih kupuje, drugače pa ne poznajo nikogar. Sedaj so vpeljali nov sistem, kako nam bodo prodajali blago, kajti na vratih trgovin in mesnic so zapisali da prodajajo odslej samo za denar in nič več na puf. Le tako naj nadaljujejo,

Springfield, Ill. — Se v ljudski šoli so nas učili, da je svet okrogli in kdor ni verjel, jih je dobil s palico, toda naj je bil vedno še tako raven, danes lahko trdimo, da je kriv. Vsaj za delavce je ni pravice; ako ni pravice, je krivica in krivica je kriva. Danes je menda samo dolar še pravičen, ker je okrogel.

Stavka se pri nas lepo razvija, a kakor vse pokazuje, bo še precej huda. Slovenci jo bomo gotovo vzdržali, da bi bili le vsi taki. Zato pa lahko precej storimo, da bodo vsi enaki in edini. Ne spoznavamo nobene narodnosti med seboj, temveč poznamo samo našo organizacijo, ki mora ostati močna in se krepiti. Oblika organizacije mora ostati taka kot je bila dosedaj, to je prvi pogoj, drugi pa, da organizacijo razširimo in jo naredimo nepremagljivo. Gledati tudi moramo, da se izpolnjujejo zakoni, vpeljani na zahtevo delavstva.

Poglejmo samo v knjigo, ki jo je izdal department države Illinois za rude in mineralije ter se imenuje General Information and Laws Effective 1. — 1921. V tej knjigi je popisano, kako bi moralo biti preskrbljeno po rudnikih s varnostnimi napravami, s katerimi bi se dalo preprečiti ogromno število ponesrečenj.

Država Kansas mi je dobro poznana. Že pred 20 leti tam niso imeli premogarji takega zaslužka kot po drugih državah. Takrat smo bili organizirani in če se je zaslužilo po \$1.50 na dan, je bil dober zaslužek za osemurno delo. Toda danes so naravnost usmiljenja vredni.

Vreme pa imamo pri nas jako slabo. Dež in zopet dež imamo, da je naše vsakdanje orožje postal dežnik. Samo šabe so vselej dežja, ki dajejo duška svojem veselju s glasnim regljanjem vsak večer. — A. G.

Irwin Gas Coal Co. No. 9, Pa. — Rudarji tukajšnjega premogovnega smo zastavkali dne 11. t. m., kateri dan nas je bila večina domov. Drugi dan so se zbrali vrle naše Slovenke in Hrvatice ob pol petih jutraj in odkorakale k premogorovu. Tam so vstavile vsakogar, ki je hotel na delo. Nekaj se jih je zoperstavljalo, a bilo je zaman. Za vsako tako zoperstavljanje so se oborožile naše Slovenke s jajci in tako preprečile stavkokazenje.

Naslednjega dne, 13. t. m. so zopet odšli pred premogorov, pri čemur pa še niso imele dovolj posla, ker večina je ostala doma in le nekaj kompanijskih privrženec je še prišlo na delo.

Istega dne smo tudi imeli sejo v Pleasant Valleyju, kjer smo sklenili dobiti organizatorje in Pittsburgha in izvolili dva moža, da sta jih šla iskat. To nalogo sta izpolnila in danes 15. aprila, bomo imeli ustanovno unijko sejo. — J. B. stavkar.

Moon Run, Pa. — Nekateri rudarji tukajšnjih premogovnih rogov so ostavili delo že 30. marca, drugi pa so šli na delo že 31. Kompanijam se je menda zdelo, da je prišlo premalo delavcev ter se ne splača obratovati, zato so zaprli rove 31. marca popoldne.

Rudarji so si deloma prinesli celo orožje domov, ker ne vedo, kdaj se bodo vrnili na delo, ali pa so se namenili iti drugam, kajti razmere pri nas so bile v zadnjem času sploh jako neugodne.

Skorzi leto 1921 smo vsega skupaj obratovali komaj s polovičnim časom in ravnotako je bilo letoš, razven da smo marca meseca obratovali do zaprtja rogov vsaki dan.

Zaslužek je bil v splošnem jako pištel. Posebno nakladaši smo imeli slabo, tjer na dan smo dobili komaj po enega ali dva vozika premoga. Bolje je bilo za dnevne delavce, ki so prejeli po \$7.25 do \$7.50 v jami, odzunaj pa so imeli zopet različne mezde.

Kdaj bomo zopet pričeli s delom, tega seveda ne vemo, vemo samo to, da nam je treba vztrajati toliko časa, da bodo izpolnjene naše zahteve.

Neprikljub od sedaj še nismo imeli nobenih. Stavkarji se obnašajo mirno in dostojno, stavkokazov tudi še ni bilo. Rojakom svetujemo, da se drže čim bolj proč od naše naselbine, posebno člani SNPJ naj ne hodijo sem za delom, sploh je najboljšje, da je vsak na svojem mestu, saj znano nam je, kak je položaj.

Omenil sem, da smo slabo delali zadnje čase, zato je umevno, da smo tudi za stavko slabo preskrbljeni. Posebno težak položaj je za družinske očete, vendar ne

S FRONTE RUDARJEV V PENNSYLVANIJ.

Pleasant Valley, Pa. — Premogari, ki so bili zaposleni pri Irwin Gas Coal Co. št. 9, so se vsi organizirali in stopili v stavko 12. aprila. Izvetih je le par petolicev, med katerimi je bil tudi neki član društva št. 41, toda družba ga je po treh dneh kljub vsi njegovi ponižnosti odslovila in mu dala prostovoljno poštino. Zdej ima dovolj časa, da lahko premišluje, kaj je boljše: biti v stavki s zavednimi delavci ali biti stavkokaz.

V Pleasant Valleyu še danes vse spi. Kar gluh in nočejo nič slišati, da je stavka v Westmoreland County. Ravnotako je v "naprednih" naselbinah kot je Claridge in McKella. Tudi v teh vseh naselbinah imajo mreno na očeh, bato v ušesih in otrple kosti, da ne vidijo, ne slišijo in ne občutijo biča, ki jih tepe že toliko časa. Ne vem, koliko časa bo trajalo to spanje. Pravijo, da ne vedo, zakaj bi stavkali — pa čakajo trobente. Mogoče mislijo, da pride angel in jih pokliče na štrajk.

Z Westmorelandskim šahtom ni nič bolje. Tam je tudi še vse zaprto. Drugače pa je na Delmontu in v Exportu, kjer so vsi premogari v stavki in že organizirani v United Mine Workers of Amerika. Bojujejo se skupno z organiziranimi delavci za obstanek in poraz kapitalizma.

Kje more biti kdo, ki trdi, da ne ve, zakaj bi stavkali? Zakaj nekateri čakajo in čakajo, češ kdo bo prvi. Kar začeti je treba — vsi naenkrat! Čim prej tem bolje za rudarje. Izgovor "kaj bi sam stavkal, ako drugi delajo?" je brez pomena. Danes si morda samo ti, toda jutri boš imel dovolj tovaršev, samo povej jim, da si za stavkal. — Jernej Kojelj.

IZREDEN PRIZOR NA SODIŠČU.

New York, N. Y. — Pred pravnim sodiščem se je odigral izreden prizor, ko je Isaac E. Ferguson, bivši škafski odvetnik, zagovarjal svoj priziv proti obsodbi na podlagi zakona proti kriminalni anarhiji. Obsojen je bil od pet do deset let ječe in eno leto in pol je še odelni od svoje kazni. Na sodišče ga je privedel deputizirani Sing Singa. Vprašal je sodišče, da ga izpusti proti porokstvu. Ko so bili zaslišani argumenti od obeh strani, je sodnik B. N. Cardozo obrnil proti John C. Myer, namestniku državnega pravdnika, ki je nastopil proti Fergusonovemu prizivu, in ga vprašal: "Kakšno porokstvo naj, sodišče dovoli po vaši razsodnosti, ako sodišče izreče dvom?"

"Mislim, da zadostuje porokstvo za majhno vsoto", je odgovoril državni pravdnik. "Faktično mislim, da je varno, ako se mr. Ferguson izpusti v varstvo njegovega odvetnika, ne glede na mnenje in mislim, da je mr. Ferguson mož beseda."

Sodnik si je pridržal odlok. Ferguson je bil v družbi drugih obsojen ob času vojne historije, da je odgovoren, da je bil objavljen manifest levice. Pri argumentiranju je priznal, da je bil član takozvane levice, toda vztrajal je pri tem, da komitej ni bil v zvezi s publikacijo manifesta v listu "Revolutionary Age."

CVETKA STARE GARDE V REPUBLIKANSKI STRANKI.

Sioux Falls, S. D. — George Egan je bil obsojen na dve leti ječe, ker je zahteval zavarovalnino za svoj dom, ki je pogorel v letu 1919, do katere seveda ni bil upravičen.

Egan se je trikrat poganjal v Južni Dakoti, da pride na glasovni republikanske stranke kot governerski kandidat. Vselej je pogorel.

NESTREPNOST MARŠIRA.

Kansas City, Kans. — Lorraine Elisabeth Wooster, državna superintendentka, je obvestila John C. Williamsa, kancelarja univerze v Kansas Cityju, da dijaki ne prejmejo učiteljskih spriševal, ki prihajajo s šol, v katerih je dovoljeno živati "dobrote" tobaka.

Savannah, Ga. — Medstni očetje so sprejeli odredbo, ki je mogoče edina na svetu. Pri godbi na pikala morajo plesalci delati take korake, kakršne priznajo najboljši socialni plesalci za moralne. Kdor se ne podvrže tej odredbi, se lahko kaznuje do sto dolarjev denarne globe.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press).

Stavka šumarskih delavcev. Unija šumarskih delavcev pravi vse gozdne delavce, da se ogibljejo šum v severni Kaliforniji, kjer je stavka proti Weed Lumber Co. 2000 zidarjev in vodovodničarjev je v stavki v San Franciscu. Stavka traja že nekaj tednov in voditelji gibanja za odprto delavnico so zložili \$300,000, da jo zdrobe.

Stavke v Kanadi. V pretečenem letu je bilo v Kanadi 145 stavk in izporov, v katerih je bilo prizadetih 22,930 delavcev. Stopetnajst stavk je bilo zaradi meznega spora, večinoma protestne stavke proti znižanju mezd; devet stavk je bilo za povečanje mezd, osem stavk za povečanje mezd in skrajšanje delavnika, enajst za povečanje mezd in izboljšanje drugih pogojev, šest stavk samo za znižanje delovnih ur in tri za priznanje unije. 69 stavk je izpadlo s porazom za delavce, 21 pa z zmago; 36 stavk je bilo izravnanih s kompromisom, 19 je pa bilo neodločenih. Tako poroča vladni delavski departament v Ottawi.

Tobačni delavci v Tampu, Fla., ki so valed unijakega prepričanja izgubili delo v kampanji za odprto delavnico pred osmimi meseci, so zdaj vsi zaposleni v kooperativni tovarni, katero je ustanovila organizacija v Tampu. Tovarna je že naredila osem odstotkov dobička od denarja, ki so ga investirali delavci, in zdaj bo povečala svoj kapital od \$5000 na \$50,000.

Delavcem pri javnih napravah v Biwabiku, Minn., je pred kratkim znižana meza, na \$3.50 za osem ur dela. To je še zmirom več kakor pa dobe rudarji za deseturno delo v železnih rudnikih v okolici tega mesta.

Stavka tekstilnih delavcev v Rhode Islandu in Massachusettsu se nadaljuje. Strokovne organizacije v New Yorku in Bostonu neumorno nabirajo prispevke za stavkarje.

Stavka jeklarskih delavcev v Newportu, Ky., se nadaljuje. Stavka ka traja že sedem mesecev. Mesto Newport je bilo 20 let unijasko mesto, minule jesen je pa jeklarska družba napovedala odprto delavnico in od tedaj je boj.

Protestni šod v Ohioju. Čilaski delavska federacija je aranzirala veliki javni šod na Municipal Pieru, ki se vrši 29. aprila popoldne. Vseh 250,000 članov federacije je pozvanih, da se snidejo ob treh popoldne v Grant parku in od tam bodo korakali na Municipal Pier. Obhod in šod je protest proti "meščanskemu odboru", ki je isprl enajst stavbinskih unij, katere nočejo sprejeti Landisove mezdne lestvice. Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije bo glavni govornik na shodu.

Slojna stavka delavcev v ameriških papirnicah se pripravlja za mesec maj, ako tovarnarji izvedejo svoj načrt za znižanje mezd.

Položaj v Minnesoti. Iz Hibbinga poročajo, da je mesto sklenilo najeti vsak teden 400 delavcev. Če so delavci neslojni. V kanadski provinci Quebec se je katoliški duhovščini posrečilo razviti delavske organizacije z ustanovitvijo katoliške unije. S tem so pa dosegli, da delodajalci v stavbinski stroki nočejo priznati katoliške, ne druge strokovne delavske organizacije. Ravnatelji stavbinske borze so razglasili odprto delavnico.

MEŠČANSKI KOMITEJ IMPORTIRA STAVKOKAZE.

Chicago, Ill. — Meščanski komitej se trudi na vse kriplje, da porazi organizacije stavbinskih delavcev. Vprav te dni se zopet baha, da je importiral pet tisoč neunijskih (stavkokaških) delavcev v Chicago.

Well, v Chicago se zločini množe. Ali je importiranje ljudi iz vseh vetrov Združenih držav v kakšni zvezi s naraščajočimi zločini?

Francoski kapitalisti ne čakajo.

New York, N. Y. (Federated Press). — Pariški poročevalci "The New York Herald" brzojavljajo: Medtem ko se francoski diplomatje pripravijo z diplomati drugih držav, da ne sme biti nikakršnih stikov s Sovjetsko Rusijo, prodajajo francoski trgovci Rusiji razno blago v vrednosti milijonov frankov potom zastopnika ruske kooperativne Levinškega v Parizu.

AMERIKA JE ZDROBILA RUSKO LAKOTO.

Ameriška uprava zdaj nasičuje pet milijonov odraslih in dva milijona otrok.

London, 19. apr. — "Amerika je zdrobila hrbenico največje lakote v zgodovini sveta," je dejal Walter L. Brown, ravnatelj Ameriške pomožne uprave, ko je prejel poročilo iz Sovjetske Rusije, da Američani zdaj nasičujejo dnevno pet milijonov odraslih ljudi in dva milijona otrok.

JAPONSKE ČETE ODHAJAJO V SIBIRIJO.

Pogajanja v Dairenu so pretrgana.

Tokijo, 18. apr. — Japonska vlada je sklenila poslati sveže vojaške čete v Sibirijo. Ta novica je bila objavljena, ko je došlo poročilo, da so pogajanja Japoncev z zastopniki vzhodnosibirskere republike pretrgana v Dairenu.

Pogajanja so bila pretrgana, ko so delegatje sibirskere vlade v Čiti zahtevali, da Japonska imenuje datum za izpraznenje Sibirije. Japonci so odgovorili, da prepuste to vprašanje vojaškim veščakom. Uradno poročilo se glasi, da so čisti delegatje nestrpni v svojih zahtevah in valed tega so dobili japonski delegatje navodila, da zapuste konferenco, ako Rusi ne odnehajo. Pogajanja v Dairenu so vlečejo že osem mesecev.

V KAKŠNI LUČI VIDI ZA STOPNIK FARMARJEV GOLNINSKO PREDLOGO?

Washington, D. C. — Colninska predloga senatnega finančnega odseka je najzlaheja opeka zlata, ki je bila kdaj izročena od sedanjega administracije farmarjem", pravi Benjamin C. Marsh, ravnatelj Farmarskega narodnega sveta. "Jasno je, da je colnina za tovarniške izdelke preračunena na podlagi ameriških produktov stroškov, med tem ko je za poljedelske produkte preračunena na podlagi tujezmskih produktivskih stroškov."

Senator Pindexter, pripadnik stare garde v republikanski stranki, je povedal senatu, da je bilo dovoljeno govornikom in zakulisnikom jeklarskih interesov sedeti s člani odseka senatorja McCumbarja, ko so bile colninske pristojbine po vrednosti povišane od 25 do 73 odstotkov v zbornišni predlogi. V interesu jeklarskih magnetov so bile colninske pristojbine na produkte iz mangana znižane ali pa so taki produkti colnine prosti.

KAJ? ZLOČIN ALI DRUŽINSKA TRAGEDIJA?

Los Angeles, Cal. — Šerifski deputiji so našli v pepelu zgorele hiše dve človeški trupli, o katerih sodijo, da sta Clyde W. Dayton, star šesdeset let, lastnik hiše in bogat farmer, in njegova žena. Kraj nesreče se nahaja trideset milj od tukaj. Deputiji sodijo, da so zločin izvršili banditje, ali da je bil izvršen umor in samomor.

STRUPENI PLINI ZAHTEVALI DVE ŽETVI.

Streator, Ill. — Rudarji so na stavki in tako sta šla v rudnik William Sabol, rudniški ravnatelj in Louis Brown, tehničar za kompanijo, da izsata vodo iz rudnika. Ko sta prišla v rudnik, sta podlegla strupenim plinom. Dobili so ju mrtva iz rudnika. Nesreča se je dogodila v rudniku Aeme.

MASKIRAN BANDIT JE UBIL BRANJEVCA.

Springfield, Ill. — Maskirana bandita sta vstopila v branjarjo Alfred Antenana in mu ukazala naj dvigne roki kviško. Antenan je mislil, da je šala in se je smejal. Misli je, da so mladeniči iz sosedščine, ki ga hočejo imeti za norega, pa ni dvignil rok kviško. Bila je bridka rešnica, kajti eden banditov je oddal naj strel in ga na mestu ubil. Ob času roparskega napada je bil v prodajalni tudi en odjemalec. Po izvršenem umoru sta bandita zbežala.

BOGATA SREBRNA ŽILA ODKRITA.

Dawson, Y. T. — Pri Keno Hillu so odkrili bogato srebrno žilo. Odkrila žila se nahaja v Erickson Gulchu. Kmalu bodo tje na potu lokalci rud v nadi, da odkrijejo še bolj bogate rudne žile.

LEP NAPREDEK SOCIALISTIČNIH GLASOV V WISCONSINU.

Kandidat za vrhovnega sodnika je prejel 161,000 glasov.

Madison, Wis. — Na temelju uradnega poročila volilne komisije beležijo socialisti v Wisconsinu največji napredek v glasovih, odkar eksistira stranka v tej državi. Socialistični kandidat za vrhovnega sodnika John C. Kleist je prejel pri zadnjih volitvah pred dvema tednoma 161,000 glasov. Njegov nasprotnik Burr W. Jones, "nadržanski" kandidat (fuzija demokratov in republikanov) je zmagal z večino okrog 15,000 glasov. Kleist je imel veliko večino v okrajih Milwaukee, Manitowoc, Calumet, Washington, Marinette in Sheboygan. Debs je dobil pri zadnjih predsedniških volitvah v Wisconsinu 80,635 glasov.

V poldrugem letu so se socialistični glasovi torej podvojili! — Kapitalistični listi so pa poročali o socialističnem porazu! Da bi le bilo še več takih porazov!

OSTRA KRITIKA IZ LASTNIH VESTI.

Washington, D. C. (Federated Press). — "Stars and Stripes", glasilo bivših vojakov, prinča pisno člana Ameriške legije iz Altona, Pa., ki ostro obsoja postopanje lokalne legije v Eureka, Cal., ker ni dovolila Elmer Smith, odvetniku I. W. W., da citira Lincoln ali da govori.

"Ta dogodek drhalakega zakona in kršenja svobode govora", piše legionar W. J. Young, "je neareča za Ameriško legijo in za obično, v kateri sta bila izvršena."

"Soglašali boste z menoj, da nobena organizacija ali društvo, pa se naj imenuje Ameriška legija ali pa drugače, ne glede kako patriotična je, ali kako visoko do nečje je njeno ime, nima pravice krstiti postav ali ustave. Vi in vsi drugi pravilno misleči in patriotični državljani boste pristali z menoj, da so pravi čuvaji naše naglašane svobode neovrgljive in ustavno priznane pravice svobode govora in zborovanja, ne pa Ameriška legija ali katera druga organizacija posebnega razreda ali skupine, katere politiko mogoče narekujejo sebični interesi ali individualne aspiracije. Ta prilaščena pravica drhali ali katerega pravnega društva, da določa o nedolžnosti ali krivdi človeka, ali če je grešil proti privilegiju svobode govora, je nevarna in nikdar jo ne bodo potrdili državljani, ki ljubijo svobodo... Pozivljam narodne uradnike legije, da obsodijo ta nasilni čin in podvzamejo korake, da se da ukor poveljniku George Clonneyju, ki je vodil drhal, ali da se odstavi."

OUDEŽNI UČINKI VRTINCA.

Danville, Ill. — Silni vrtimec, ki je napravil ogromno škodo in ubil več oseb, je izvršil tudi žudezne čine. Mrs. Etta Hurley je sedela s svojo 13-letno hčerko doma v Hedricku, ko je prihrumel vrtimec. Tornad je strgal z nje vso obleko razen modrice, kljub temu so njene poškodbe zelo lahkega značaja. Vihar je odnesel farmarju James Sowneyju 16-mesečno dete iz hiše in ga odnesel v mehko blato. Dete je nepoškodovano.

V Fithianu, Ill., je vrtimec dvignil v zrak majhen avtomobil in ga nesel četrtilje daleč, na kar ga je posadil sredi travnika na tla. Na farmi Scott Paga je vihar odnesel hlev, konji s podom vred so pa ostali nepoškodovani na mestu.

Hlev Thornton Haglerja blizu Bismarcka je bil zasukan okoli, a ostal je na svojih temeljih prav malo poškodovan.

Ruski monarhisti toliko nemiko vlado.

Berlin, 19. apr. — Zastopniki Romanovcev — bivše ruske carske rodbine — so uložili tožbo proti nemški republikli zaradi tega, ker je nemška vlada pred kratkim izročila ruski sovjetski vladi palačo ruskega poslanstva v Berlinu. Romanovi pravijo, da je bila palača privatna lastnina ruskega carja in valed tega spaj njim, ne pa Sovjetski Rusiji. Sodišče bo odločilo, čigava je palača.

Ruska poslanška palača v Berlinu je sijajno opremljena in samo dragocene slike, ki vise na stenah, so vredne milijon dolarjev. Na dvorišču palače je edina ruska pravoslavna cerkev v Berlinu.

Turška voditeljja umorjena v Berlinu.

Berlin, 19. apr. — Džemal Azmi bej, bivši governor v Trebizontu, in profesor Behadin Šakir, vodja mladoturške organizacije, sta bila včeraj ustreljena v Berlinu. Morilec, ki so pobegnili, so najbrž Armeni, ki so prišli iz Amerike.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 8. aprila 1904.

Podpora Jednota

Imenp. 17. junija 1907 v dr. št. 11140.

GLAVNI STAN: 2657-28 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbori

UPRAVNI ODESEK:

Predsednik Vincent Calmar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 52, Johansowa, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila John Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

FOROTNI ODESEK:

John Underwood, predsednik, 406 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenikar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Ely, Minn., John Terfeli, Box 161, Lawrence, Pa., John Goriak, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNISKI ODESEK:

Blas Novak, predsednik, 2657-28 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VZHOODNO OKROJE: Jacob Ambrosi, Box 286, Moon Run, Pa.

ZAPADNO OKROJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., na jugozapad.

Mike Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zaitz, predsednik, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 5805 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združiteni odbor:

Predsednik: Frank Alai, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Joško Ovan, 2639 W. 26th St., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 5202 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZOR!—Korespondenca z gl. odborniki, ki delajo v glavnem uredu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslovijo: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-28 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNISCHE PODPORE SE NASLOVE: Bolniške tajništvo S. N. P. J., 2657-28 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote ročice se naslovijo: Tajništvo S. N. P. J., 2657-28 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-28 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zaitzu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je ugoraj.

Vsi prizivi na gl. porotni odesk se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 416 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, oglaš, naročila in sploh vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-28 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NA TISOČE LJUDI JE VIDELO PONESREČITI LETALCA.

Sacramento, Cal. — Harry Johnson je padel vprico na tisoče gledalcev, ki so gledali igro z žogo, iz letala in je oblečel mrtve.

Dallas, Tex. — Kapitan G. S. Little in saržent Jas. L. Johnson, armadna letalca, sta smrtno ponesrečila, ko je letalo iz višine 100 čevljev z riveem naprej tročilo na tla.

DETROIT KUPI CESTNE ŽELEZNICE.

Detroit, Mich. — V ponedeljek so bile izredne volitve v Detroitu. Na glasovanju je bil predlog, če mesto kupi cestnoželezniški sistem, ki je zdaj v privatnih rokah, za \$19,850,000. Volilci so odglasovali s 55,658 glasovi proti 12,798, da mesto prevzame železnice. To se zgodi 15. maja t. l.

UREDNIK POVALJAN PO SMO. LI IN KURJEM PERJU.

Oakland, Cal. — Trije neznanec so ugrabili Philip Reilyja, urednika tednika "Free Press" in mu zavezali oči. Odvedli so ga na samoto, kjer so ga namazali z vročo amolo in povaljali po kurjem perju.

Urednik izjavlja, da ne pozna zločincev, akoravno niso bili maskirani.

JEKLARSKI TRUST PLAČUJE PO 28 CENTOV NA URO.

Hammond, Ind. — Veleblizniško časopisje je objavilo, da v tovarnah v Calumetki pokrajini v Indiani iščejo tovarniške delavce in da so na tovarnah nabiti lepaki, da potrebujejo delavce. To je prvi po vojni, da so zopet nabiti taki lepaki. Listi stekajo, da ne morejo dobiti delavcev, kajti tujezmski delavci so ob času depresije odpotovali v stari kraj.

Ta "najnižja meza" pove jasno, zakaj iščejo delavce. Brezposelnih delavci pač sodijo, ako hočejo umreti lakote, da to lahko store, ne da bi se trpinčili s težkim delom.

Morgan povabljen v odškodninsko komisijo.

Pariz, 19. apr. — Zaveznika odškodninska komisija je povabila J. P. Morgan & Co. v New Yorku, da naj stopi v finančno podkomisijo, katere bo čez štiri najet dni zborovala v Parizu in sklepala o mednarodnem posojilu za Nemčijo.

Turška voditeljja umorjena v Berlinu.

Berlin, 19. apr. — Džemal Azmi bej, bivši governor v Trebizontu, in profesor Behadin Šakir, vodja mladoturške organizacije, sta bila včeraj ustreljena v Berlinu. Morilec, ki so pobegnili, so najbrž Armeni, ki so prišli iz Amerike.

VLADNI BIRO POTREBUJE IZJAV. RUDARJEV.

(Nadaljevanje s prve strani.) mestu je dobila poziv, da naj gre potlačit "izgrede", ki so izbruhnili v nedeljo v Monongaheli. "Izgredi" so obstojali v tem, da je bil aretiran neki rudar, ki je imel revolver v žepu.

Velika zmaga rudarjev v W. Va.

Washington, D. C. — Organizacija rudarjev v okraju Mingo, West Virginija, je dosegla veliko zmago, ko je zvezno priznivo sodišče v 4. okrožju razveljavilo sodniško prepoved vodnika McClinticka v Charlestonu, ki je bila izdana v prid Borderland Coal kompanije in drugih operatorjev. Priznivo sodišče je dovolilo rudarjem, da smejo svobodno agitirati za unijo med neorganiziranimi rudarji in šotorske naselbine stavkarjev ostanejo, kjer so. Del "indfunkna", ki preprečuje akeijo nadija, ostane v veljavi.

Washington, D. C. — Kongresnik Bland je v terek umaknil svojo resolucijo glede kongresne priklave in jo nadomestil s novo predlogo, ki določa stalno komisijo desetih moč za izravnavanje sporov v premogarski industriji.

VAJA JE BILA USODEPOLNA ZA LETALCE.

Washington, D. C. — Dva mornarska častnika in en mornar so smrtno ponesrečili, ko sta se pri vajah v zračnih višavah zapletli peroti letal.

Kongres esperantistov.

Ženeva, Švica, 19. apr. — Tu je bil včeraj odprt mednarodni kongres esperantistov (pristaev umetnega jezika Esperanto) pod avspicijami lige narodov. Sir Eric Drummond iz Anglije predseduje. Navzočih je 93 delegatov. Američani nimajo zastopnika.

Nesreča na Dobravi pri Jesenicah. V noči dne 8. marea se je v elektrodni tovarni K. L. D. na Dobravi ponesrečilo 15-letni delavec Kokal. Omenjeni je bil baje zaposlen v milnu pri nekaj valjarjih, skozi katere se spušta tvari na za pripravo elektrod. Po nesreči so se mu valjarji zabasali. Hoteč si hitro pomagati s roko, jo je nesrečno del med valjarje. Le hitri razsodnosti predelavca Potočnika se je zahvaliti, da je vrgele jermen takoj na prosti tek, tako da je upati, da poškodba ne bo imela zlih posledic.

PISMA NA POŠTI

v Chicago imajo sledeči rojaki: Darkovie Milan št. 33, Darkovie Bara št. 34, Kasprovič Marija št. 60, Kmet Susana št. 67, Matelie John št. 90, Meliehar Alois št. 92, Šajer Alex št. 118, Simenc, Ivana št. 127 in Zaravič Jakob št. 150. Pisma se dobe na glavni polti pri Lobby, vhod s Adams ceste. Po leg tekoče številke je treba tudi povedati, odkod naj bi pismo bilo.

